

Algunes reflexions per a la Inauguració de 2a Jornada d'innovació educativa

<http://dimglobal.ning.com/profiles/blogs/2a-trobada-de-centres-innovadors-de-catalunya>

Marina Tomàs-Folch

Bon dia, Em plau compartir aquesta Jornada amb vosaltres, persones conscienciades de la importància de la innovació en educació i agents impulsors d'aquesta. En acceptar fer aquesta petita xerrada, només seràn 5 min em va dir en Pere Marquès, amic d'innovacions de fa més de 30 anys, no vaig ser conscient del coneixement acumulat d'experiències pràctiques que porteu darrera ja i del perill de caure en tòpics teòrics. Però un cop acceptat el compromís, m'hi he posat.

Voldria compartir amb vosaltres 3 idees: 1a) En relació l'ús de la paraula innovació; 2ona) En relació a la necessitat de la innovació educativa i 3a) En relació a la cultura avaluadora

1. Idea : En relació a l'ús de la paraula innovació

Amb la paraula innovació passa com sol passar amb totes les paraules que es posen de moda: acaben perdent el sentit inicial que tenien. Així, s'associa la innovació a vegades amb l'ús de TIC, o amb paraules que resulten atractives: aprenentatge servei, treball per projectes, etc. Lluny d'avorrir-vos amb matisos sobre el concepte innovació voldria deixar clar que innovar sempre s'ha de referir a un punt de partida, de referència: innovar respecte què,... Llavors el que per un centre educatiu fer treball per projectes pot ser una innovació per un altre ho pot ser fer docència compartida. I encara més una metodologia d'aprenentatge pot representar una innovació ara però ho deixarà de ser en un futur, en la mesura que ja s'ha aplicat i, per tant, ja no representarà cap innovació. Una innovació ho és per la novetat respecte d'un punt concret o escola, d'un moment, d'un aspecte...

2. idea: en relació a la necessitat de la innovació educativa

Sembla òbvia aquesta idea. De fet el que resultaria difícil argumentar i sostenir seria la idea contrària: no cal fer innovació en educació, en un moment on cal innovar en tots els camps. Ara bé, explicitar una llista de necessitats també és convenient. De fet fer-ho ens porta a reflexionar sobre l'origen de les innovacions. Quan estudiem com s'origina una innovació en senyalem 3 aspectes: 1) quina ha estat la causa o motiu , 2) d'on ha sortit la iniciativa i 3) quina orientació té aquesta innovació.

Respecte la causa senyalem que pot ser: de millora, per un problema existent, per una disfunció observada, per respondre a la nova normativa, per l'adequació a les demandes socials, per supervivència, per ésser més competitiu o per benchmarking.

Respecte la gènesi o iniciativa diem que pot ser Interna/externa/mixta o emergent, importada o imposada.

I respecte l'orientació una innovació pot ser autoiniciada, descendent o ascendent.

Si fèssim l'exercici de catalogar totes les experiències innovadores que es presenten en aquestes II Jornades segurament en trobaríem de tota mena. Però el que cal dir és que

l'origen d'una innovació determina en bona part l'èxit i utilitat d'aquesta. I també depèn de l'origen haurem de vèncer unes o altres resistències (individuals, organitzatives, socials, legals), haurem d'emprar unes estratègies o altres (prèvies, informatives, de sensibilització/difusió, d'aplicació, d'avaluació, de consolidació,...), necessitarem d'un lideratge distribuït o transformador, més proper o menys; necessitarem un finançament i recursos diferents, i també l'impacte (en les persones, en el currículum, en l'estructura, en els aspectes socials, ...) serà diferent¹.

3. Idea: En relació a la cultura avaluadora: la importància del rigor, sistematisme i avaluació de la innovació

La darrera idea de que us vull parlar és potser des del meu punt de vista la més important i és segons la meua percepció el problema més gran que té l'educació formal al nostre país: la cultura avaluadora. En quin sentit? Miraré de desenvolupar-ho en el breu temps de què dispo.

Com s'avaluen les innovacions que es fan? És més: es fan innovacions fruit d'una diagnosi clara de la seva necessitat? Si es fa una diagnosi, quin rigor té? Vull dir més enllà de conèixer la il·lusió o satisfacció natural d'estar fent quelcom diferent, interessant, novedós,...

Des del meu punt de vista cal parlar de la cultura avaluadora dels centres i professors com un aspecte clau de la millora en educació. Innovem en base a evidències o a desitjos de la direcció o d'un grup de professors...? Les decisions sobre la innovació que fem respon a criteris i coneixement contrastat sobre resistències que hem d'afrontar? tenim en compte els agents que hi han d'intervenir? Quin impacte tindrà la innovació?

Si fem una diagnosi amb rigor, usant evidències, compartint principis i marcant el rumb que hem de prendre probablement la innovació tindrà sentit per a tots els implicats i ajudarà a desenvolupar-se individualment com a professional i al centre com organització que aprèn.

En conclusió: és necessari innovar però de forma sostenible, rigurosa i útil. I per això cal una cultura avaluadora.

---

¹Es pot trobar més extens a Tomàs-Folch, M (Coord.) (2009). La cultura innovadora de las universidades. Estudio de casos. Ed. Octaedro